

Aan de gemeenteraad

Op 4 december 2025 stelden J. Vicario (VVD) en J.M. Nunnely (D66) ons schriftelijke vragen over 'Krachtige meisjes verdienen eerlijke kansen'.

Inleidend wordt gesteld:

Recent onderzoek, gepubliceerd op nu.nl¹ laat zien dat meisjes in Nederland gemiddeld beter scoren op de doorstroomtoets dan jongens, maar desondanks minder vaak een havo- of vwo-advies krijgen. Dit wijst mogelijk op structurele (onbewuste) vooroordelen in het schooladviesproces. Als Rotterdamse VVD vinden wij dat elk kind, ongeacht geslacht, gelijke kansen moet krijgen om zijn of haar potentieel waar te maken. Niet afkomst of aannames, maar prestaties en ambitie moeten leidend zijn in de route naar succes.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Is er bij het college recente signalering of data bekend waaruit blijkt dat meisjes in groep 8, ondanks goede resultaten op de doorstroomtoets, in Rotterdam gemiddeld een lager schooladvies krijgen dan jongens? Zo ja, kan het college deze resultaten delen?

Antwoord:

Uit recentelijk (landelijk) onderzoek van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), waar het artikel dat in de inleiding wordt genoemd naar verwijst, is gebleken dat meisjes vaker een lager schooladvies krijgen dan jongens, ondanks vergelijkbare scores op de eindtoets. Aangenomen kan worden dat Rotterdam geen uitzondering vormt ten opzichte van deze landelijke gegevens. Echter, het college beschikt niet over (openbare) data waarmee we deze aanname kunnen onderbouwen.

¹ [Meisjes scoren beter op eindtoets, maar krijgen minder vaak havo- of vwo-advies | Binnenland | NU.nl](#)

Vraag 2:

Welke inzichten heeft het college over de manier waarop Rotterdamse basisscholen het voorlopig schooladvies en de uitslag van de doorstroomtoets wegen bij het toekennen van een havo- of vwo-advies? In hoeverre wordt een hoger advies op basis van de doorstroomtoets in de praktijk leidend gemaakt, en waar blijft het leerkrachtadvies doorslaggevend?

Antwoord:

De basisschool is verantwoordelijk voor het geven van een passend schooladvies, gebaseerd op zowel leerresultaten (LVS-toetsen) als 'zachte' factoren (werkhouding, motivatie, sociaal-emotionele ontwikkeling), waarbij de leraren en intern begeleiders dit afwegen en een professionele verantwoordelijkheid dragen. Het is aan het professionele oordeel van de school om het schooladvies vast te stellen. Scholen moeten in de schoolgids opnemen hoe het schooladvies tot stand komt.

Met ingang van schooljaar 2023/2024 zijn scholen verplicht een doorstroomtoets af te nemen. De doorstroomtoets is verplicht voor alle leerlingen in groep 8 van het basisonderwijs (po), en scholen zijn wettelijk verplicht deze af te nemen, als vervanging van de eindtoets. De doorstroomtoets is een betrouwbaar tweede gegeven naast het schooladvies. Hiermee kan de school bepalen welk voortgezet onderwijs (vo) het best bij een leerling past. Die eerlijke kans verdient iedere leerling.

Als het advies dat uit de doorstroomtoets komt ('toetsadvies') hoger uitvalt dan het voorlopig schooladvies, is de school verplicht het schooladvies bij te stellen. Scholen mogen hier alleen van afwijken als een bijstelling niet in het belang van de leerling is. De school moet deze keuze motiveren.

Het college beschikt niet over specifiek Rotterdamse cijfers waaruit blijkt in hoeverre een hoger advies op basis van de doorstroomtoets in de praktijk leidend wordt gemaakt. Uit de 'Monitor schooladvies en doorstroomtoets' (DUO, 2024) blijkt dat in schooljaar 2023/2024 driekwart van het aantal leerlingen dat op de doorstroomtoets liet zien meer uitdaging aan te kunnen een bijgesteld advies heeft gekregen, in eerdere jaren was dit slechts een derde van het aantal leerlingen². Aangenomen kan worden dat Rotterdam niet (significant) zal afwijken ten opzichte van deze landelijke gegevens.

Vraag 3:

Wat doet de gemeente Rotterdam om te waarborgen dat schooladviezen eerlijk en objectief worden gegeven, zodat talenten niet onbedoeld worden gekleineerd of beperkt?

Antwoord:

Het komen tot een passend schooladvies voor ieder kind is een zorgvuldig proces dat niet altijd eenvoudig is. Het is vanzelfsprekend dat binnen een zorgvuldige afweging door de school/leerkracht als onderwijsprofessional, schooladviezen eerlijk en objectief worden gegeven.

Als gemeente hebben wij hierin geen wettelijke taak, maar wij vinden het thema (eerlijke en objectieve schooladvisering) erg belangrijk. Daarom faciliteert de gemeente een aantal interventies met betrekking tot dit thema.

² [Monitor schooladvies en doorstroomtoets 2023-2024](#), pagina 36 (Ministerie van OCW)

Een lokale interventie is de *Stuurgroep PO-VO Rotterdam* (sinds schooljaar 2021/2022). De Stuurgroep PO-VO Rotterdam bestaat uit een vertegenwoordiging van de scholen in het Rotterdamse basisonderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo), de samenwerkingsverbanden PPO en KoersVO en de gemeente. De Stuurgroep beoogt de samenwerking tussen de scholen te versterken om kansengelijkheid in de po-vo overstap te bevorderen en een passend schooladvies voor iedere Rotterdamse leerling te realiseren. Er wordt ingezet op verschillende thema's, zoals: het verbeteren van advisering, het bieden van handvatten voor het warme overdrachtstraject en het intensiveren van kennisuitwisseling en samenwerking tussen het basis- en voortgezet onderwijs. Interventies met betrekking tot transparantie en objectiviteit in de advisering staan hoog op de agenda van de Stuurgroep PO-VO Rotterdam. Gezamenlijke initiatieven moeten meer inzicht, transparantie en objectiviteit bieden in het adviesproces zodat scholen leerlingen beter ondersteunen bij een passende overstap van het po naar het vo.

De interventie *Brede School Academie (BSA)*, binnen het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ), heeft als doel om leerlingen zo te begeleiden dat zij het schooladvies kunnen krijgen wat past bij hun potentie. Er is specifieke aandacht voor leerlingen die de potentie hebben om een vwo-niveau te behalen, maar die door achterstanden (bijvoorbeeld in taal of rekenen) tijdelijk niet naar potentie presteren. Deze interventie maakt onderdeel uit van Dagprogrammering waarin leerlingen op 42 scholen verlengde leertijd ontvangen. Dit programma biedt een verruimd dagprogramma met extra onderwijstijd en activiteiten die de brede ontwikkeling van leerlingen stimuleren.

Vraag 4:

Is er in Rotterdam sprake van systematische bijstelling van schooladviezen als de eindtoets hoger uitvalt dan het leraarsadvies? Zo ja: hoe vaak gebeurt dat, en in hoeveel gevallen betreft het meisjes die eerder een lager advies hadden gekregen?

Antwoord:

Het voorlopig schooladvies, toetsadvies en heroverweging zijn input voor het definitieve schooladvies. Sinds het schooljaar 2023/2024 is de heroverweging verplicht, maar de docent kan in belang van de leerling afzien van een bijstelling.

Het college beschikt niet over cijfers waaruit blijkt hoe vaak er sprake is van bijstelling van schooladviezen als de eindtoets hoger uitvalt dan het leraarsadvies en ook niet over in hoeveel gevallen het meisjes betreft die eerder een lager advies hadden gekregen.

Vraag 5:

Welke maatregelen kan of wil het college nemen om ervoor te zorgen dat leerlingen, ongeacht geslacht, gelijke kansen krijgen bij doorstroming naar havo of vwo, wanneer hun eindtoets dat laat zien?

Antwoord:

Bij het opstellen van het schooladvies houden scholen rekening met verschillende factoren. Doorslaggevend zijn vaak de cognitieve prestaties van de leerling, zoals die te zien zijn in de toetsresultaten. Daarnaast kijken scholen ook naar individuele kenmerken van leerlingen, zoals hun sociaal-emotionele ontwikkeling, werkhouding en motivatie. Al deze factoren laten veel ruimte voor eigen interpretatie en beoordeling.

Om onderadvisering te voorkomen, is het belangrijk dat onderwijsprofessionals zich afvragen óf en in hoeverre hun beoordeling relevant is voor het schooladvies. Daarmee kunnen ze voorkomen dat leerlingen ten onrechte worden onderschat.

Zoals bij vraag 3 reeds is benoemd, staan transparantie en objectiviteit in de advisering hoog op de agenda van de Stuurgroep PO-VO Rotterdam en met het oog daarop is inmiddels al het nodige gerealiseerd. Met de jaarlijkse PO/VO-conferentie, georganiseerde adviesmiddagen, ontwikkelde producten én praktijkgerichte professionele leergemeenschappen (PLG's) voor schooladvies zijn betrokken partijen bij elkaar gebracht. Hierdoor is onder meer de uitwisseling over beoordelingscriteria vergroot. 'Impliciete aannames' in de advisering worden inzichtelijk gemaakt en aangepakt met simulaties en bewustwordingstrainingen.

Ook heeft de Stuurgroep PO-VO Rotterdam alle beschikbare data over schooladvies in het algemeen en over onder- en overadvies uitgewisseld tussen de verschillende besturen en gezamenlijk besproken/ geanalyseerd. Dankzij deze samenwerking zijn binnen elk bestuur aanzienlijke stappen gezet en heeft dit scholen ondersteuning geboden bij het analyseren van hun eigen data over onder- en overadvies. Het bovenbestuurlijk delen van informatie werd door alle partijen als zeer waardevol ervaren.

Er is vanuit de Stuurgroep PO-VO Rotterdam voor gekozen om de opgehaalde/ beschikbare data over schooladvies in het algemeen en over onder- en overadvies uitsluitend te gebruiken voor "eigen analyses". Deze data zijn niet openbaar en zijn c.q. worden ook niet aan het college beschikbaar gesteld.

Ondanks dat er inmiddels al het nodige is gerealiseerd, zijn er zéker nog aandachtspunten. Deze punten verdienen nadere uitwerking om het adviesproces verder transparant en objectief te maken en hebben dan ook de onverminderde aandacht van de Stuurgroep PO-VO Rotterdam.

Eén van de doelen/aandachtspunten van de Stuurgroep PO-VO Rotterdam is het stimuleren van de inzet van de intervisietool ter bevordering van objectiviteit en samenwerking. De intervisietool, ontwikkeld door de Stuurgroep PO-VO Rotterdam, wordt in de schooljaren 2025-2026 en 2026-2027 verder uitgerold in de regio Rotterdam. De tool is bedoeld om het gesprek te voeren over de beschikbare gegevens en de afwegingen die op basis daarvan worden gemaakt, zodat het adviesproces transparanter wordt en impliciete aannames minder ruimte krijgen.

Vraag 6:

Is de gemeente bereid om in samenwerking met basisscholen te stimuleren dat afname van de eindtoets (of doorstroomtoets) en heroverweging van advies standaard is, zelfs wanneer het leraarsadvies eerder laag is?

Antwoord:

Met de invoering van de wet- en regelgeving rondom de doorstroomtoets in groep 8 zijn scholen met ingang van schooljaar 2023/2024 verplicht een doorstroomtoets af te nemen. Als het advies dat uit de doorstroomtoets komt ('toetsadvies') hoger uitvalt dan het voorlopig schooladvies, is de school vanuit wet- en regelgeving ook verplicht het schooladvies bij te stellen. Scholen mogen hier alleen van afwijken als een bijstelling niet in het belang van de leerling is. De school moet deze keuze motiveren en opnemen in het leerlingadministratiesysteem (LAS). De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt en beoordeelt of scholen de procedure zorgvuldig volgen.

Vraag 7:

Is het college bereid om te onderzoeken of er Rotterdamse verschillen zijn in advies- en doorstroompatronen tussen jongens en meisjes met vergelijkbare toets resultaten, en om op basis van die analyse beleid of interventies te formuleren?

Antwoord:

Zoals bij de beantwoording van vraag 5 is benoemd, heeft de Stuurgroep PO-VO Rotterdam alle beschikbare data over schooladvisering in het algemeen en over onder- en overadvisering uitgewisseld tussen de verschillende besturen en gezamenlijk besproken/geanalyseerd (deze data zijn niet openbaar en zijn c.q. worden ook niet aan het college beschikbaar gesteld). Op basis van deze analyses worden door de Stuurgroep PO-VO Rotterdam aanvullende interventies geformuleerd.

Vraag 8:

Wat is de visie van het college op gelijke onderwijs- en ontwikkelingskansen, ook op basis van geslacht, in relatie tot sociaaleconomische ongelijkheid, migratieachtergrond en wijkenmerken? Hoe vertaalt deze visie zich in beleid?

Antwoord:

Om sociaal economische ongelijkheid te bestrijden is de toegang tot goed onderwijs en de mogelijkheid om talenten te ontwikkelen voor ieder kind, uiteraard ongeacht geslacht, onontbeerlijk. We willen voor ieder kind een schoolloopbaan die passend is en die recht doet aan de capaciteiten en mogelijkheden van het kind, ongeacht geslacht, herkomst, uit wat voor gezin het kind komt of waar het kind woont.

'Gelijke kansen voor alle Rotterdamse kinderen' is de rode draad van het Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid 2024-2027 (NROB)³.

En in het Uitvoeringsplan 2023-2027 van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) hebben we samen met onze partners binnen de pijler *School* afspraken gemaakt over de extra inzet in het onderwijs op Zuid. Het doel is de onderwijspositie en de kansen van kinderen en jongeren op Zuid te verbeteren.

Vraag 9:

Als blijkt dat meisjes stelselmatig benadeeld worden bij schooladvies, is het college bereid om, samen met schoolbesturen en schoolinspectie, te kijken naar structurele aanpassingen in adviesprocedures en toetsing, om zo ongelijkheid te bestrijden?

Antwoord:

Als gemeente gaan we niet over structurele aanpassingen in adviesprocedures en toetsing. Dit valt onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en het onderwijsveld.

Wel ondersteunt het college interventies die gericht zijn op een passend schooladvies op onze Rotterdamse scholen. Zie het antwoord op vraag 5.

³ Beleidskader onderwijs Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid 2024 – 2027 | Lokale wet- en regelgeving

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten